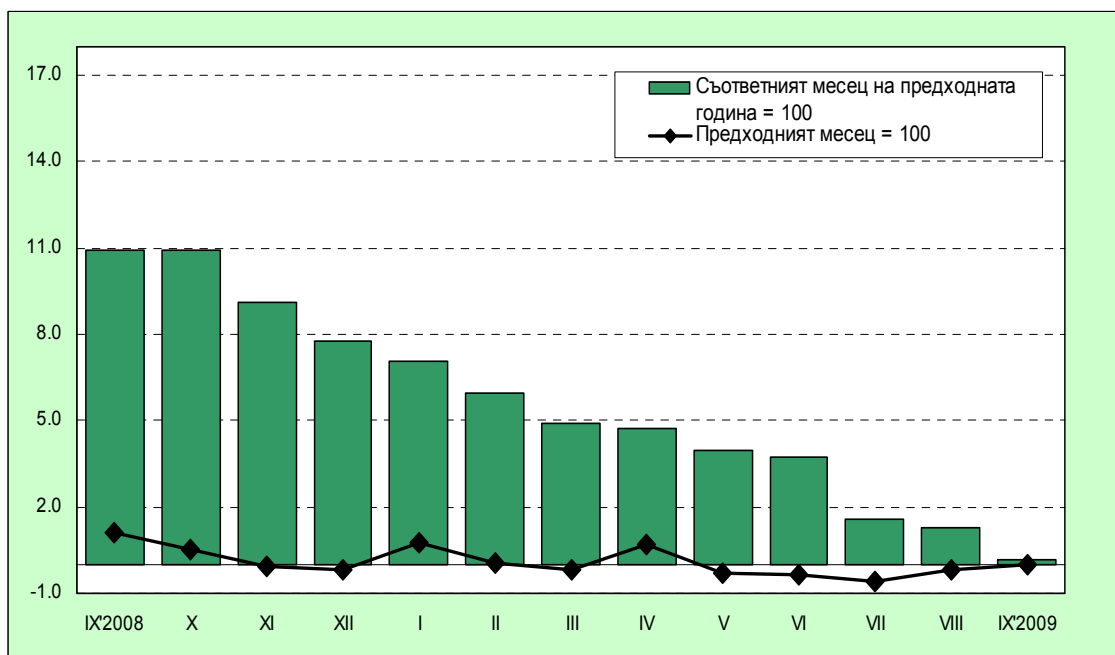

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА СЕПТЕМВРИ 2009 ГОДИНА

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) за септември 2009 г. спрямо август 2009 г. е **100.0%**, т.е. месечната инфлация е **0.0%**. Основен принос за равнището на общия ИПЦ, който измерва изменението на цените на стоките и услугите, използвани от българските домакинства за лично потребление, имат увеличението на цените в групата „Хранителни продукти и безалкохолни напитки” и намалението на цените в групите „Транспорт” и „Свободно време, развлечения и културен отдих”.

Инфлацията от началото на годината (септември 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **минус 0.1%**, а годишната инфлация за септември 2009 г. спрямо септември 2008 г. е **0.2%** (табл. 1).

Средногодишната инфлация за периода октомври 2008 - септември 2009 г. спрямо периода октомври 2007 - септември 2008 г. е **5.0%**.

През септември 2009 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с **0.5%**;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - цените остават на равнището от миналия месец;
- облекло и обувки - увеличение с **0.9%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - намаление с **0.1%**;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - цените остават на равнището от миналия месец;
- здравеопазване - увеличение с **0.6%**;
- транспорт - намаление с **1.2%**;
- съобщения - намаление с **0.2%**;
- свободно време, развлечения и културен отдих - намаление с **4.6%**;

- образование - увеличение с **5.2%**;
- ресторанти и хотели - увеличение с **0.4%**;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с **0.3%**.

През септември 2009 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: ориз - с 1.0%, хляб - с 0.9%, брашно и други зърнени продукти - с 0.1%, кайма - с 0.1%, риба и рибни продукти - с 0.6%, пресни млека - с 0.2%, кисели млека - с 0.5%, растителни масла - с 3.3%, пипер-всички видове - с 8.8%, моркови - с 3.5%, зрял боб - с 1.6%, леща - с 0.4%, ябълки - с 8.3%, грозде - със 17.4%, захар - с 0.2%, газирани напитки - с 5.5% и някои други.

През месеца са се увеличили цените на: макаронени изделия - с 0.2%, малотрайни колбаси - с 0.2%, яйца - с 0.9%, млечни масла - с 0.2%, кашкавал - с 0.7%, сирене - с 0.3%, домати - с 23.0%, краставици - с 4.9%, зрял чесън - с 1.8%, зеле - с 4.2%, картофи - с 24.9%, дини и пъпеша - с 12.8%, цитрусови и южни плодове - с 6.2%, захарни изделия (нешоколадови) - с 0.3%, подправки - с 0.5%, кафе-всички видове - с 0.6%, минерална вода - с 0.3% и други.

В групите на нехранителните стоки и услугите през септември намаление е регистрирано при: обувки - с 0.7%, течни горива - с 2.7%, твърди горива - с 0.8%, бойлери - с 0.4%, климатични инсталации - с 0.9%, автомобили - с 0.3%, автомобилен бензин А95Н - с 3.4%, автомобилен бензин А98Н - с 3.2%, дизелово гориво - с 2.4%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 1.4%, поддръжка и ремонт на ЛТС - с 0.2%, услуги по настаняване - с 2.3%, комплексни услуги за почивка и туристически пътувания - с 18.9% и други.

Увеличили са се цените на следните групи нехранителни стоки и услуги: облекло - с 1.5%, наеми за жилища - с 0.4%, хладилници и фризьори - с 0.3%, текущ ремонт и поддържане на жилище - с 0.2%, услуги в ресторанти, кафенета и други - с 0.7%, перални и съдомиялни машини - с 0.4%, телевизионни приемници и антени - с 0.2%, бръснаро-фризьорски услуги - с 0.3%, хигиенни и козметични принадлежности - с 0.4%. През месеца са увеличени цените на лекарствата и другите фармацевтични продукти - с 0.7% и цените на лекарските услуги - с 0.1%, а са намалени цените на стоматологичните услуги - с 0.1%.

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) за септември 2009 г. спрямо август 2009 г. е **99.8%**, т.е. месечната инфлация е **минус 0.2%**. Основна причина за намалението на общия ХИПЦ, който измерва изменението на цените на стоките и услугите, използвани от всички домакинства на територията на страната (включително и чуждестранните), е намалението на цените в групите „Транспорт” и „Свободно време, развлечения и културен отдих”. Различният обхват на ИПЦ и ХИПЦ и съответно различната структура на потреблението са причина за различните стойности на двата индекса.

Инфлацията от началото на годината (септември 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **1.0%**, а годишната инфлация за септември 2009 г. спрямо септември 2008 г. е **0.2%** (табл. 2).

Средногодишната инфлация за периода октомври 2008 - септември 2009 г. спрямо периода октомври 2007 - септември 2008 г. е **4.4%**.

Според ХИПЦ през септември 2009 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с **0.5%**;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - цените остават на равнището от миналия месец;
- облекло и обувки - увеличение с **0.6%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - цените остават на равнището от миналия месец;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с **0.1%**;
- здравеопазване - увеличение с **0.5%**;

- транспорт - намаление с **1.0%**;
- съобщения - намаление с **0.2%**;
- свободно време, развлечения и културен отдих - намаление с **4.2%**;
- образование - увеличение с **5.4%**;
- ресторанти и хотели - увеличение с **0.2%**;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с **0.6%**.

Индексът на цените за малката по състав кошница за септември 2009 г. спрямо август 2009 г. е **100.4%**, а от началото на годината (септември 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **96.4%** (табл. 3).

През септември цените на стоките и услугите от малката кошница за най-бедните 20% домакинства са се променили спрямо август, както следва:

- хранителни продукти - увеличение с **0.4%**;
- нехранителни стоки - увеличение с **0.4%**;
- услуги - увеличение с **0.1%**

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към Еврзоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 3$.

Индексът на цените за малката по състав кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социално полезни и жизнено необходими стоки и услуги. Теглатата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% домакинства. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени с **натрупване от началото на годината** измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. В месец декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменението на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Приложения

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за септември 2009 година

(Проценти)

Потребителски групи	2008 - тегла - %	IX.2009		
		предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	100.000	100.0	99.9	100.2
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	35.812	100.5	95.5	96.7
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.204	100.0	117.9	118.7
03 Облекло и обувки	4.198	100.9	97.3	100.7
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	16.406	99.9	98.5	99.8
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности, и обичайно поддържане на дома	4.515	100.0	101.7	103.4
06 Здравеопазване	5.789	100.6	104.7	105.6
07 Транспорт	8.529	98.8	102.1	92.2
08 Съобщения	5.393	99.8	99.3	94.0
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	4.030	95.4	99.5	104.8
10 Образование	0.435	105.2	106.9	111.9
11 Ресторанти и хотели	5.754	100.4	103.1	105.4
12 Разнообразни стоки и услуги	3.936	100.3	106.0	108.0
Общо				
Хранителни	37.218	100.4	95.7	97.0
Нехранителни	32.224	99.9	103.7	102.2
Обществено хранене	5.328	100.6	103.5	106.0
Услуги	25.230	99.3	100.3	100.7

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за септември 2009 година

(Проценти)

Потребителски групи	2006 - тегла - %	IX.2009			
		2005 = 100	предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	1000.000	132.48	99.8	101.0	100.2
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	230.530	134.75	100.5	95.7	96.9
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	43.745	209.52	100.0	116.3	117.3
03 Облекло и обувки	39.083	126.49	100.6	97.9	101.4
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	99.618	129.65	100.0	99.5	101.1
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	52.324	116.38	100.1	101.8	103.2
06 Здравеопазване	49.155	125.12	100.5	105.3	106.3
07 Транспорт	185.670	126.10	99.0	101.7	92.1
08 Съобщения	55.537	94.67	99.8	99.0	94.1
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	57.542	113.20	95.8	99.2	104.5
10 Образование	10.011	154.99	105.4	107.3	112.3
11 Ресторанти и хотели	137.767	153.67	100.2	102.7	104.8
12 Разнообразни стоки и услуги	39.018	146.59	100.6	109.2	112.0

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница от 100 социално полезни и
жизнено необходими стоки и услуги на най-нискодоходните 20%
домакинства за септември 2009 година**

Потребителски групи	2008 - тегла - %	(Проценти)
		IX.2009 предходният месец = 100
Общо	100.000	100.4
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	60.428	100.4
Облекло и обувки	3.037	102.4
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	19.952	99.8
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	2.198	99.9
Здравеопазване	5.970	100.5
Транспорт	1.777	100.7
Съобщения	2.722	100.0
Свободно време, развлечения и културен отдих	0.581	100.5
Разнообразни стоки и услуги	3.335	100.3
Общо		
Хранителни	60.428	100.4
Нехранителни	19.651	100.4
Услуги	19.921	100.1